

УДК 338.48:332.1:330.34

DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V56(2026)-25

Олійник Т. Г., кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємств, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ORCID: 0000-0002-5803-2596

e-mail: oliinyktg@gmail.com

Павлюк С. І., кандидат економічних наук, доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ORCID: 0000-0001-9093-5237

e-mail: svetlanapavliyk@gmail.com

Галунець Н. І., старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ORCID: 0000-0001-7709-9238

e-mail: galunetsni@mnau.edu.ua

Агроекотуризм як чинник сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності сільських територій півдня України

Анотація. У статті досліджено агроекотуризм як важливий чинник сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності сільських територій Півдня України в умовах сучасних соціально-економічних трансформацій та воєнних викликів. Обґрунтовано, що розвиток агроекотуризму сприяє диверсифікації економіки сільських територій, формуванню додаткових джерел доходів, підтримці малого підприємництва, підвищенню зайнятості населення та збереженню природної і культурної спадщини.

Розкрито сутність агроекотуризму як інтегрованої форми поєднання аграрного виробництва, туристичних послуг та екологічно орієнтованих практик господарювання. Проаналізовано ресурсний потенціал Півдня України та визначено ключові напрями розвитку агроекотуризму, зокрема винно-гастрономічні локації, фермерські господарства, спеціалізовані агроферми, природні та етнокультурні ресурси.

Встановлено основні бар'єри розвитку агроекотуризму, серед яких недостатній рівень інфраструктури, обмежений доступ до фінансових ресурсів, слабке маркетингове просування та наслідки воєнних дій. Доведено, що агроекотуризм забезпечує комплексний економічний, соціальний та екологічний ефект, виступаючи важливим інструментом підвищення конкурентоспроможності сільських територій.

Запропоновано стратегічні напрями розвитку агроекотуризму, які включають формування туристичних кластерів, розвиток гастрономічних маршрутів, цифровізацію просування туристичних продуктів, підтримку фермерських господарств та інтеграцію агроекотуризму у стратегії розвитку територіальних громад. Обґрунтовано, що в умовах післякризового відновлення агроекотуризм має значний потенціал як адаптаційний механізм забезпечення стійкого розвитку регіону.

Ключові слова: агроекотуризм, сталий розвиток, сільські території, конкурентоспроможність, регіональний розвиток, туристичний потенціал, Південь України.

Oliinyk Tatiana, PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Enterprise Economics, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv, Ukraine

Pavliuk, Svitlana, PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Hotel and Restaurant Business and Tourism, Mykolaiv National Agrarian University, Mykolaiv, Ukraine

Galunets Nataliia, Senior Lecturer, Department of Public Management and Administration and International Economics, Mykolaiv National Agrarian University, Mykolaiv, Ukraine

Agroecotourism As A Factor of Sustainable Development and Increasing the Competitiveness Of Rural Areas Of Southern Ukraine

Abstract. Introduction. The development of rural areas in Ukraine takes place under conditions of socio-economic transformations, demographic changes, labor migration, and the consequences of military actions, which significantly affect regional economic stability. In such conditions, the search for effective directions of economic diversification and sustainable development of rural territories becomes particularly relevant. Agroecotourism is considered one of the promising tools that

¹Стаття надійшла до редакції: 23.04.2026

Received: 23 April 2026

combines agricultural production, tourism activities, and environmentally oriented practices, contributing to the revival and strengthening of rural economies.

Purpose. *The purpose of the article is to substantiate the role of agroecotourism as a factor of sustainable development and increasing the competitiveness of rural areas in Southern Ukraine, as well as to determine the main directions of its development in the context of modern socio-economic transformations and security challenges.*

Results *The study reveals the essence of agroecotourism as an integrated form of economic activity combining elements of agricultural production, tourism services, and ecological responsibility. The study establishes that agroecotourism contributes to the diversification of rural economies, the creation of additional income sources, the development of small and family businesses, and the preservation of cultural and natural heritage.*

The resource potential of Southern Ukraine for agroecotourism development is analyzed, including natural landscapes, favorable climatic conditions, developed agricultural production, and rich ethnocultural traditions. Practical examples, such as wine and gastronomic tourism locations, farm enterprises, specialized agro-farms, and natural and ethnocultural sites, are examined for their potential to form competitive tourism products.

The key barriers to the development of agroecotourism are identified, including insufficient infrastructure, limited access to financial resources, weak marketing promotion, low level of integration of local communities into tourism processes, and the negative impact of military actions on tourism infrastructure.

The study demonstrates that agroecotourism has a comprehensive impact on territorial development, generating economic, social, and environmental effects. Economic effects include income growth, employment, and entrepreneurship. Social effects include reduction of migration, community development, and improvement of quality of life. Environmental effects include conservation of natural resources and development of ecological culture. As a result, agroecotourism increases the competitiveness of rural areas.

Conclusions. *Agroecotourism is a strategic approach to the sustainable development of rural areas in southern Ukraine, as well as an effective means of increasing their competitiveness. In the context of modern challenges, including war and post-crisis recovery, agroecotourism demonstrates high adaptability, contributing to the development of safe tourism destinations, the strengthening of local economies, and the preservation of natural and cultural heritage. Promising areas of development include forming agroecotourism clusters, developing gastronomic and wine routes, digitizing tourism products, supporting farm enterprises, and integrating agroecotourism into territorial development strategies.*

Keywords: *agroecotourism; sustainable development; rural areas; competitiveness; regional development; tourism potential; Southern Ukraine.*

JEL Classification: *L83, P00, Q10, R11, Z32.*

Постановка проблеми. Сучасний розвиток сільських територій України відбувається в умовах соціально-економічних трансформацій, демографічних змін і трудової міграції, що зумовлює структурні дисбаланси регіонального розвитку. Особливо гостро ці виклики проявляються у південних областях України, де сільські громади стикаються з обмеженими можливостями зайнятості, сезонністю доходів, інфраструктурними втратами внаслідок воєнних дій та необхідністю відновлення економічної активності. У таких умовах пошук ефективних напрямів диверсифікації економіки сільських територій набуває особливої актуальності.

Перспективним напрямом забезпечення сталого розвитку сільських територій є агротуризм, який поєднує аграрну діяльність, екологічно відповідальні практики та туристичні послуги. Його розвиток сприяє формуванню додаткових джерел доходів, підтримці малого підприємництва, збереженню природної та культурної спадщини та підвищенню туристичної привабливості регіонів.

Південь України має значний потенціал для розвитку агротуризму завдяки природним ресурсам, сприятливим кліматичним умовам, розвиненому аграрному виробництву та багатій етнокультурній спадщині. Водночас розвиток цього напрямку стримується недостатнім рівнем інфраструктури, обмеженим доступом до фінансування, слабким маркетинговим просуванням та недостатньою інтеграцією місцевих громад у

туристичні процеси, що знижує конкурентоспроможність сільських територій.

Таким чином, виникає наукова й практична потреба у дослідженні агротуризму як чинника сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності сільських територій Півдня України в умовах сучасних трансформаційних і безпекових викликів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика розвитку агротуризму та його впливу на сталий розвиток сільських територій знайшла відображення у працях українських і зарубіжних дослідників. Зокрема, питання розвитку сільського туризму та його ролі у диверсифікації економіки сільських територій висвітлено у наукових роботах В. Кифяка, Н. Кудли, О. Любіцевої, Т. Ткаченко [4, 9], які обґрунтовують значення туризму як інструменту регіонального розвитку та підвищення зайнятості населення. У працях українських учених акцентується увага на можливостях агротуризму щодо підтримки малого підприємництва, формування доданої вартості аграрної продукції та збереження культурної спадщини.

Окремі аспекти сталого розвитку сільських територій та екологізації господарської діяльності розглядаються у дослідженнях М. Мальської [4], І. Смалі [9], де підкреслюється важливість поєднання економічних, соціальних і екологічних складових у розвитку регіонів. У цих працях агротуризм розглядається як інструмент підвищення інвестиційної

привабливості територій і формування позитивного іміджу сільських громад.

Зарубіжні дослідження (B. Lane, R. Sharpley, L. Roberts, D. Hall, OECD, UNWTO) акцентують увагу на ролі rural tourism у забезпеченні сталого розвитку територій, збереженні природних ресурсів та підвищенні якості життя місцевого населення. У цих працях агротуризм розглядається як складова сталого туризму, що сприяє екологічно відповідальному природокористуванню, розвитку локальних економік і формуванню туристичних брендів територій [3, 9].

Водночас у науковій літературі недостатньо дослідженими залишаються питання розвитку агроекотуризму в умовах сучасних трансформаційних викликів, зокрема воєнних дій, зміни туристичних потоків та необхідності диверсифікації туристичних маршрутів. Особливо це стосується південних регіонів України, які мають значний природно-ресурсний потенціал, але зазнали суттєвих соціально-економічних втрат.

Отже, актуальним є дослідження агроекотуризму як чинника сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності сільських територій Півдня України з урахуванням сучасних безпекових викликів та потреб післякризового відновлення.

Формулювання цілей дослідження. Метою статті є обґрунтування ролі агроекотуризму як чинника сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності сільських територій Півдня України, а також визначення основних напрямів його розвитку в умовах сучасних соціально-економічних трансформацій.

Відповідно до поставленої мети визначено такі завдання дослідження:

- розкрити сутність агроекотуризму та визначити його місце у системі сталого розвитку сільських територій;
- проаналізувати сучасний стан розвитку агроекотуризму в Україні та на Півдні України;
- визначити ресурсний потенціал сільських територій Півдня України для розвитку агроекотуризму;
- виявити основні проблеми та бар'єри розвитку агроекотуризму в регіоні;
- оцінити вплив агроекотуризму на економічний, соціальний та екологічний розвиток сільських територій;
- обґрунтувати роль агроекотуризму у підвищенні конкурентоспроможності сільських територій;
- визначити перспективні напрями розвитку агроекотуризму на Півдні України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Агроекотуризм у сучасних умовах розглядається як важливий напрям диверсифікації економічної діяльності сільських територій, що поєднує аграрне виробництво, туристичні послуги та екологічно орієнтовані практики господарювання. Його розвиток

сприяє формуванню додаткових джерел доходів для сільського населення, підвищенню рівня зайнятості, збереженню культурної спадщини та раціональному використанню природних ресурсів.

Агроекотуризм є синтезом сільського, аграрного та екологічного туризму й передбачає організацію відпочинку на базі фермерських господарств, агроосель, виноробень, садіб зеленого туризму та інших об'єктів, що функціонують у сільській місцевості. Його ключовими характеристиками є залучення туристів до сільськогосподарської діяльності, використання екологічно безпечних технологій, популяризація місцевих традицій і гастрономічної культури, а також збереження природного середовища та біорізноманіття. На відміну від класичного сільського туризму, агроекотуризм акцентує увагу на екологічній відповідальності та сталому використанні природних ресурсів, що відповідає сучасним європейським підходам до розвитку сільських територій.

Південні регіони України (Одеська, Миколаївська, Херсонська області) мають значний потенціал для розвитку агроекотуризму завдяки поєднанню природних, економічних і культурних ресурсів. Практичні приклади функціонування агроекотуристичних об'єктів свідчать про можливість формування конкурентоспроможного туристичного продукту, який інтегрує виробництво сільськогосподарської продукції, екологічно орієнтовані практики та туристичні послуги.

Одним із найбільш перспективних напрямів розвитку агроекотуризму на Півдні України є виноробно-гастрономічні локації, що поєднують аграрне виробництво з туристичними послугами [6]. Зокрема, виноробний комплекс у с. Шабо (Одеська область) функціонує як центр винного туризму з екскурсійними та дегустаційними програмами. Важливим осередком туристичної активності Миколаївщини є Коблеве, яке поєднує рекреаційний потенціал узбережжя з елементами винно-гастрономічного туризму та подієвих форматів. Такий підхід сприяє формуванню комплексного туристичного продукту, підвищенню впізнаваності території та створенню доданої вартості для локальних виробників.

Серед успішних прикладів інтеграції аграрного виробництва та туризму на Півдні України доцільно виділити етноагротуристичний комплекс «Фрумушика-Нова» в Одеській області, який поєднує вівчарство, сироваріння та етнокультурні програми, а також Центр культури вина Shabo, що формує винно-гастрономічні маршрути регіону. Доповнюють цей потенціал сімейні сироварні Бессарабії та агротуристичні пасіки Миколаївщини, які сприяють популяризації локальної продукції та впровадженню екологічно відповідальних практик господарювання.

Вагомими прикладами розвитку агроекотуризму на Миколаївщині є сімейна виноробня Slivino Village

(с. Сливине), яка функціонує як туристично привабливий об'єкт і орієнтована на виробництво натуральних локальних вин, а також сімейне фермерське господарство Fedosov Family Farm (с. Степова Долина), що спеціалізується на виробництві продуктів бджільництва. Зокрема, господарство виготовляє десертні суміші меду з горіхами та сухофруктами, а також фітомед - унікальний продукт на основі меду, настояного на лікарських рослинах (м'ята, лаванда, гісоп лікарський).

Особливістю діяльності господарства є замкнений виробничий цикл, у межах якого рослини вирощуються безпосередньо на території ферми, слугують джерелом нектару для бджіл і водночас використовуються як натуральні інгредієнти для виготовлення продукції. Окрім цього, виробляється оригінальний різновид «вогняного» фітомеду, який витримується з додаванням пряних спецій (каєнський перець, чилі, халапеньйо), що формує унікальну гастрономічну пропозицію та підсилює туристичну привабливість регіону [6]. Доповнюють цей потенціал комплекси відпочинку «Золота Підкова» та «Козацька застава», що інтегрують елементи сільського господарства, гастрономії та етнокультурних традицій. Загалом у Миколаївській області функціонує близько 70 об'єктів сільського (зеленого) туризму, що свідчить про значний потенціал регіону.

Повномасштабна війна суттєво трансформувала туристичну галузь Миколаївської області, спричинивши руйнування інфраструктури та припинення діяльності значної кількості підприємств туристичного сектору. Водночас попит на внутрішній природний та агроекотуристичний туризм зріс, оскільки туристи шукають безпечні локації для відпочинку та психологічного відновлення. Особливої популярності набули Тилігульський лиман, Мигія та Трикратський ліс. Серед перспективних агроекотуристичних об'єктів варто відзначити равликову ферму «Равликовий Рай», устричну ферму «Устриці Скіфії», лавандові поля «Lavanderukraine» та «Лавандовий Простір», а також виноробню «Сливино», що формують нові моделі сталого розвитку сільських територій [3, 9].

Тимчасова окупація біосферного заповідника «Асканія-Нова» суттєво обмежила можливості розвитку екологічного туризму на Півдні України та спричинила втрату важливого елементу сталого природокористування. Це підкреслює необхідність диверсифікації агроекотуристичних маршрутів і розвитку альтернативних природних локацій, зокрема Тилігульського лиману, Мигії та регіональних ландшафтних парків Миколаївщини.

Таблиця 1 **Ресурси агроекотуризму Півдня України та їх вплив на розвиток територій**

Вид ресурсу	Приклади	Вплив на розвиток територій
Виноробні господарства	Шабо, Slivino Village (с. Сливине), сімейні виноробні Бессарабії	Формування винно-гастрономічних маршрутів, розвиток бренду територій, зростання доданої вартості агропродукції
Фермерські та органічні господарства	сімейні сироварні Бессарабії, органічні овочеві ферми, Fedosov Family Farm	Популяризація органічної продукції, розвиток малого підприємництва, формування коротких ланцюгів постачання
Спеціалізовані агроферми	равликова ферма «Равликовий Рай», устрична ферма «Устриці Скіфії»	Диверсифікація сільської економіки, створення унікальних туристичних продуктів, підвищення зайнятості населення
Лавандові та декоративні господарства	«Lavanderukraine», «Лавандовий Простір»	Розвиток фототуризму, подієвого туризму, підвищення туристичної привабливості територій
Природні території	Тилігульський лиман, Мигія, Трикратський ліс, «Гранітно-степове Побужжя», Дунайський біосферний заповідник	Екологічна освіта, збереження біорізноманіття, розвиток екотуризму та рекреації
Природоохоронні території, тимчасово недоступні	біосферний заповідник «Асканія-Нова» (тимчасова окупація)	Втрата туристичних потоків, зменшення доходів громад, актуалізація потреби диверсифікації маршрутів
Гастрономічні ресурси	бессарабська кухня, рибальські традиції Причорномор'я, локальні сири та мед	Формування унікального туристичного продукту, підтримка локальних виробників, розвиток гастрономічного туризму
Етнокультурні ресурси	фестивалі вина, ярмарки ремесел, етнографічні музеї, агрооселі Бессарабії	Збереження культурної спадщини, подовження туристичного сезону, формування локальної ідентичності
Комплексні агротуристичні маршрути	«Стежками Миколаївщини», маршрути «ферма – природний парк – гастролокація»	Інтеграція ресурсів території, підвищення конкурентоспроможності регіону, розвиток сталого туризму

Джерело: узагальнено автором на основі [1, 3, 5, 7]

Представлена систематизація ресурсів агроекотуризму Півдня України свідчить про їх багатокомпонентний характер та значний потенціал для формування конкурентоспроможного туристичного продукту. Поєднання фермерських господарств, спеціалізованих агроферм, природних територій, гастрономічної спадщини та етнокультурних практик створює передумови для сталого розвитку сільських територій, диверсифікації місцевої економіки та підвищення зайнятості населення.

Водночас тимчасова недоступність окремих природоохоронних територій унаслідок воєнних дій актуалізує необхідність розвитку безпечних альтернативних локацій. Це підсилює роль агроекотуризму як адаптаційного механізму, здатного забезпечити економічну стійкість сільських громад і

збереження природної та культурної спадщини регіону [3].

Розвиток агроекотуризму забезпечує комплексний позитивний вплив на сільські території, сприяючи їх економічній стабілізації, соціальній згуртованості та екологічній збалансованості. Як інтегрована форма господарської діяльності, він поєднує виробництво сільськогосподарської продукції, надання туристичних послуг і збереження природних ресурсів.

Представлена модель комплексного впливу агроекотуризму (рис. 1) підтверджує його системну роль у розвитку сільських територій. Практична реалізація зазначених ефектів проявляється у зростанні бюджетних надходжень. Водночас активізується розвиток суміжних галузей, зокрема транспорту, торгівлі, громадського харчування та сфери послуг, що формує мультиплікативний ефект для регіональної економіки.

Рисунок 1 – Комплексний вплив агроекотуризму на сталий розвиток сільських територій

Джерело: узагальнено автором на основі [9]

З економічної точки зору агроекотуризм виступає важливим інструментом диверсифікації доходів сільського населення, зменшуючи залежність домогосподарств від сезонних аграрних робіт. Розвиток агроекотуристичних господарств сприяє створенню нових робочих місць у сфері обслуговування, переробки продукції та організації туристичних послуг. Особливого значення набуває підтримка малого та сімейного підприємництва, яке формує основу локальної економіки та забезпечує виробництво продукції з високою доданою вартістю.

Соціальний ефект агроекотуризму проявляється у зменшенні трудової міграції, збереженні людського

потенціалу та підвищенні якості життя населення. Одночасно відбувається відродження традицій і ремесел, що сприяє зміцненню культурної ідентичності громад.

Екологічний ефект полягає у впровадженні екологічно відповідальних практик господарювання, збереженні ландшафтів і біорізноманіття та формуванні екологічної культури відвідувачів. Популяризація органічної продукції сприяє розвитку відповідальної моделі споживання.

Таким чином, агроекотуризм виступає важливим чинником реалізації принципів сталого розвитку сільських територій і водночас стратегічним

інструментом підвищення їх конкурентоспроможності [9]. Його розвиток сприяє зміцненню місцевих громад, формуванню позитивного іміджу територій та підвищенню їх інвестиційної привабливості.

Узагальнення економічних, соціальних та екологічних ефектів агроекотуризму дозволяє розглядати його як базис конкурентоспроможності територій, оскільки ефективне використання ресурсів, висока якість життя населення та збереження природного середовища визначають позиції регіонів у міжрегіональній конкуренції.

Конкурентоспроможність сільських територій проявляється у здатності залучати інвестиції, створювати робочі місця, формувати позитивний

імідж і інтегруватися у національні та міжнародні туристичні маршрути. У цьому контексті агроекотуризм сприяє формуванню унікального туристичного бренду територій, розвитку підприємницької активності та створенню доданої вартості аграрної продукції [2].

З метою систематизації стратегічних напрямів розвитку агроекотуризму доцільно подати їх у вигляді узагальненої моделі (рис. 2). Реалізація запропонованих заходів сприятиме формуванню конкурентоспроможного туристичного продукту та забезпечить сталий розвиток сільських територій Півдня України.

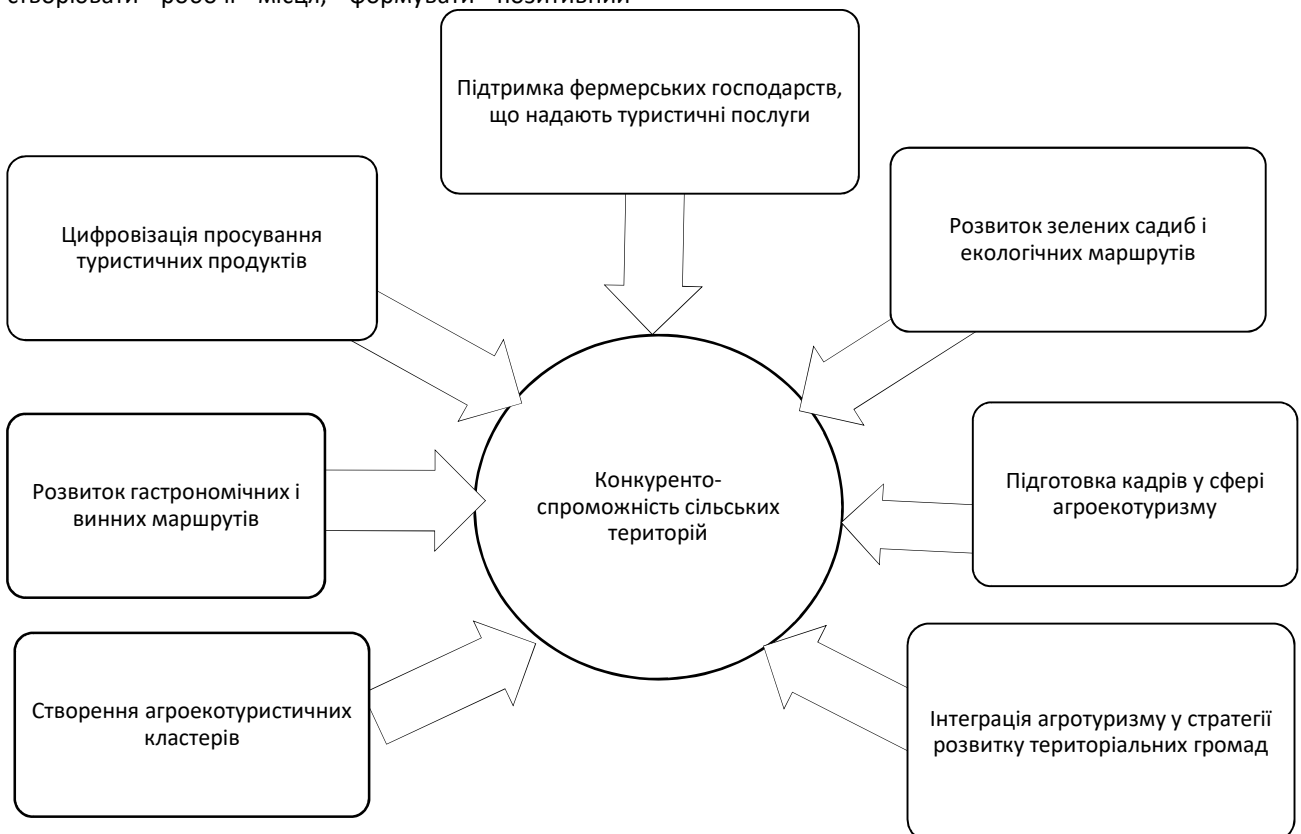

Рисунок 2 – Стратегічні напрями розвитку агроекотуризму як чинник підвищення конкурентоспроможності сільських територій

Джерело: узагальнено автором на основі [10]

Висновки. Таким чином, розвиток агроекотуризму на Півдні України виступає важливим інструментом сталого розвитку сільських територій, забезпечуючи економічну диверсифікацію, соціальну стабільність та екологічну збалансованість. Поєднання аграрного виробництва, природних ресурсів і культурної спадщини сприяє формуванню конкурентоспроможного туристичного продукту, підвищенню інвестиційної привабливості регіону та зміцненню місцевих громад [5].

В умовах воєнних викликів агроекотуризм демонструє високий адаптаційний потенціал, забезпечуючи розвиток безпечних туристичних

локацій, підтримку локальної економіки та збереження природної й культурної спадщини. Його розвиток сприяє формуванню позитивного іміджу територій і розширює можливості післякризового відновлення сільських громад.

Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з розробленням механізмів державної та регіональної підтримки агроекотуристичних ініціатив, цифровізацією туристичних продуктів, формуванням регіональних кластерів сталого туризму та інтеграцією агроекотуризму у стратегії розвитку територіальних громад [3].

Література:

1. Державне агентство розвитку туризму України. URL: <https://www.tourism.gov.ua>
2. Єрко І. В. Конкурентні переваги як один з критеріїв трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії. Підприємництво і торгівля. 2023. № 38. С. 29–36. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2023-38-04>
3. Кормишкін Ю. А., Галунець Н. І. Туристичне підприємництво територіальних громад: теоретичний аспект // Science, innovations and education: problems and prospects: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (8–10 грудня 2021 р., Токіо, Японія). Токіо: CPN Publishing Group, 2021. С. 920-927. URL : <https://surl.li/vnanps>
4. Мальська М. П., Рутинський М. Й., Паньків Н. М. Туризм у міжнародному і національному вимірах: історія і сучасність. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2008. 268 с.
5. Олійник Т. Г., Максименко А. Г. Економічний потенціал туристичних дестинацій як чинник формування конкурентоспроможного ринку туристичних послуг України. Ефективна економіка. 2025. № 11. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.11.65>.
6. Павлюк С.І. Перспективи післявоєнного розвитку гастрономічного туризму в Миколаївській області. Modern Economics. 2025. № 49(2025). С. 170-176. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V49\(2025\)-23](https://doi.org/10.31521/modecon.V49(2025)-23).
7. Підгірна В. Н., Паламарюк М. Ю., Бойчук Н. А. Менеджмент конкурентних переваг ринку туристичних послуг України. Економічний простір. 2021. № 174. URL: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/bitstream/123456789/7970/1/Pidgirna.pdf>
8. Сміль В. В., Сміль І. В. Туризм і сталий розвиток. Вісник Львівського університету. Серія географічна. 2005. Вип. 32. С. 123–128. <https://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/geography/article/view/3235/3293>
9. Ткаченко Т. І. Сталый розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія. Київ : КНТЕУ, 2009. 463 с.
10. Траченко Л. А. Стратегічне управління туристичною діяльністю в умовах глобалізації. Ефективна економіка. 2026. № 2. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.2.6>

References:

1. State Agency for Tourism Development of Ukraine. (n.d.). <https://www.tourism.gov.ua>.
2. Yerko, I. V. (2023). Competitive advantages as a criterion for transforming the competitive potential of tourism industry entities. *Pidpriemnytstvo i torhivlia*, 38, 29–36. <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2023-38-04>.
3. Kormyshkin, Yu. A., & Halunets, N. I. (2021). Tourist entrepreneurship of territorial communities: theoretical aspect. In *Science, innovations and education: problems and prospects: Proceedings of the 5th International scientific and practical conference (December 8–10, 2021, Tokyo, Japan)*. Tokyo: CPN Publishing Group. pp. 920-927. <https://surl.li/vnanps>
4. Malska, M. P., Rutynskiy, M. Y., & Pankiv, N. M. (2008). *Tourism in international and national dimensions: history and modernity*. Ivan Franko National University of Lviv.
5. Oliinyk, T. H., & Maksymenko, A. H. (2025). Economic potential of tourist destinations as a factor in the formation of a competitive tourism services market in Ukraine. *Efektivna ekonomika*, 11. <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.11.65>
6. Pavliuk, S. I. (2025). Prospects for post-war development of gastronomic tourism in Mykolaiv region. *Modern Economics*, 49, 170–176. [https://doi.org/10.31521/modecon.V49\(2025\)-23](https://doi.org/10.31521/modecon.V49(2025)-23).
7. Pidhirna, V. N., Palamariuk, M. Yu., & Boichuk, N. A. (2021). Management of competitive advantages in the tourism services market of Ukraine. *Economic Scope*, 174. <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/bitstream/123456789/7970/1/Pidgirna.pdf>.
8. Smal, V. V., & Smal, I. V. (2005). Tourism and sustainable development. *Visnyk of Lviv University. Series Geography*, 32, 123–128. <https://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/geography/article/view/3235/3293>.
9. Tkachenko, T. I. (2009). *Sustainable tourism development: theory, methodology, and business realities*. Kyiv National University of Trade and Economics.
10. Trachenko, L. A. (2026). Strategic management of tourism activities in the context of globalization. *Efektivna ekonomika*, 2. <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.2.6>.

